

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 47/2025-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szárszoi, s. r. o., Štefánikova 1389/8, Michalovce, proti postupu Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/3/2024 a postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3To/27/2024 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/3/2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa zaručené čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3To/27/2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa zaručené čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.
3. Okresný súd Humenné a Krajský súd v Prešove **sú povinné** nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia **1 331,33 eur** a zaplatiť ich spoločne a nerozdielne právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 9. septembra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu a postupom

krajského súdu v konaniach identifikovaných v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ žiada priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Uznesením sp. zn. II. ÚS 47/2025 z 29. januára 2025 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

3. Sťažovateľovi bolo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom ČVS: ORP-399/1-VYS-HE-2023 z 11. júla 2023 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, 3 a 4 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení. Uznesením okresného súdu sp. zn. 2Tp/31/2023 z 13. júla 2023 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom lehota väzby začala plynúť 10. júla 2023.

4. Prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné podal na sťažovateľa 12. januára 2024 na okresnom súde obžalobu pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, 3 a 4 písm. c) Trestného zákona a prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v zmienenej obžalobe. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1T/3/2024 z 13. júna 2024 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 a 3 Trestného zákona, prečinu šírenia toxikománie podľa § 174 ods. 1 Trestného zákona a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona na skutkovom základe objektivizovanom v tomto rozsudku. Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 4 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom nebolo do času uplatnenia ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Uznesenie o vznesení obvinenia vychádza z nezákonných dôkazov a nezákonný bol aj postup policajtov pri výsluchoch sťažovateľa. Celé trestné stíhanie vedené proti sťažovateľovi je nezákonné. Obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené pre zločin a obžaloba bola na sťažovateľa podaná (okrem iného) aj pre zločin. Okresný súd však 13. júna 2024 vykonal zmenu právnej kvalifikácie žalovaných skutkov a sťažovateľa v identický deň odsúdil výlučne pre prečiny. Ak je trestné stíhanie vedené pre prečin, celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom pritom podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Keďže lehota sťažovateľovej väzby začala plynúť 10. júla 2023, sťažovateľ 10. júla 2024 s poukazom na § 76 ods. 12 Trestného poriadku vyzval okresný súd, aby ho prepustil z väzby na slobodu. Pretože táto výzva sa minula úspechu a sťažovateľ zistil, že trestný spis bol už predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní uplatnenom proti rozsudku okresného súdu, 12. júla 2024 vyzval krajský súd, aby ho podľa § 76 ods. 12 Trestného poriadku prepustil

z väzby na slobodu. Aj táto výzva sa minula úspechu. Sťažovateľ bol prepustený z väzby až príkazom krajského súdu sp. zn. 3To/27/2024 zo 6. augusta 2024 z dôvodu nadobudnutia účinnosti novely Trestného zákona vykonanej zákonom č. 40/2024 Z. z. Sťažovateľ tak bol od 10. júla 2024 do 6. augusta 2024 (celkovo 27 dní) v dôsledku nevydania príkazu na prepustenie z väzby na slobodu zo strany okresného súdu a krajského súdu vo väzbe držaný nezákonne. Tým došlo k zásahu do jeho práv.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu, vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Hoci súd nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe (§ 278 ods. 3 Trestného poriadku), predpoklad uvedený v § 76 ods. 12 Trestného poriadku („vyjde najavo“) nemá rovnaké účinky ako upozornenie samosudcu podľa § 241 ods. 2 Trestného poriadku, že skutok, ktorý je predmetom obžaloby, treba pri správnom použití zákona posudzovať podľa iného ustanovenia zákona, ako ho posudzuje obžaloba. Ak by § 76 ods. 12 Trestného poriadku mal vyvolávať účinky, ktorých sa domáha sťažovateľ, aj v prípade neprávoplatného odsúdenia pre prečin (ak bol pôvodne obžalovaný pre zločin), zákonodarca by použil slovné spojenie „ak súd zistí“, teda rovnaké slovné spojenie, ako je použité v § 280 ods. 2 Trestného poriadku pri postúpení veci. Typickým príkladom pre situácie podľa § 76 ods. 12 Trestného poriadku je zmena zákona v prospech obvineného, v dôsledku ktorej ten istý skutok už nebude právne kvalifikovaný ako zločin, ale ako prečin. Takáto situácia by nastala aj vtedy, ak by prokurátor po vyhlásení rozsudku okresného súdu výslovne uviedol, že sa vzdáva práva podať odvolanie do výroku o vine (teda aj proti právnej kvalifikácii skutku), a podal by odvolanie iba do výroku o treste v neprospech obžalovaného. Predpoklad uvedený v § 76 ods. 12 Trestného teda môže byť naplnený iba vtedy, ak vyjde najavo skutočnosť, ktorá je pre dané konanie nemenná. Má sa na mysli ani odvolaním nezmeniteľná trvalá skutočnosť. V sťažovateľovej situácii však žiadna z takýchto okolností nenastala.

7. Rozhodnutie prvostupňového súdu napadnuté odvolaním prokurátora s odkladným účinkom v neprospech obvineného teda nemôže mať za následok, že v konaní vyšla najavo skutočnosť predpokladaná v § 76 ods. 12 Trestného poriadku. V ďalšom okresný súd uvádza: *«Ak by predpoklad uvedený v ust. § 76 ods. 12 TP bol v tomto prípade naplnený tak, ako ho vykladá sťažovateľ, znamenalo by to, že ak k uplynutiu tejto lehoty dvanásť mesiacov dôjde v čase, kedy je spis „na ceste“ (čo je prípad sťažovateľa), nebolo by možné reálne v tejto lehote obvineného z väzby prepustiť. Rovnako tak nemožno vylúčiť situácie, kedy by táto celková lehota väzby uplynula až v čase po predložení spisu odvolaciemu súdu, ktorý by tak musel v prípade, že sa už po prvom preštudovaní spisu nestotožnil s rozsudkom súdu prvého stupňa, pod tlakom rýchlo rozhodnúť o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, aby fakticky zabránil prepusteniu obvineného na slobodu (otázne je, či by stačilo rozhodnutie o zrušení rozsudku a vrátení veci).»* Okresný súd v ďalšom podrobne poukazuje na hypotetické eventuality, ktoré môžu v danom prípade nastať, akcentuje, že konanie vo veci samej prebiehalo plynulo, dáva dôraz na dôstojné vedenie hlavného pojednávania, pričom uvádza, že mnohé faktické úkony nevedel ovplyvniť.

8. V závere svojho vyjadrenia okresný súd vyzval sťažovateľa, aby uplatnenú ústavnú sťažnosť v rozsahu cielenom proti jeho postupu vzal späť, a pre ten prípad navrhol ústavnému súdu,

aby konanie o ústavnej sťažnosti v časti zastavil. Ak by sťažovateľ ústavnú sťažnosť nevezal späť, okresný súd navrhol, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti v celom rozsahu nevyhovel. V prípade, pokiaľ by ústavný súd dospel k záveru o porušení referenčných kritérií uvádzaných sťažovateľom, navrhuje, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel v rozsahu, v ktorom smeruje proti postupu okresného súdu. V čase, keď malo dôjsť k uplynutiu maximálnej lehoty trvania sťažovateľovej väzby, bol totiž už príslušný spis v preprave na krajský súd. Lehota sťažovateľovej väzby začala plynúť 10. júla 2023. Išlo pritom o lehotu v trvaní dvanástich mesiacov, ktorá sa s poukazom na § 63 ods. 4 Trestného poriadku skončí (až) uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Maximálna lehota sťažovateľovej väzby teda pri stotožnení ústavného súdu s avizovanou eventualitou uplynula 10. júla 2024. Kumulatívna podmienka, ktorá musí byť splnená pre prepustenie obvineného podľa § 76 ods. 12 Trestného poriadku, t. j. že dĺžka vykonanej väzby musí presiahnuť lehotu 12 mesiacov, tak bola splnená až 11. júla 2024. Tomuto výkladu zodpovedá aj 24-hodinová lehota od upozornenia na zmenu právnej kvalifikácie skutku, do ktorej uplynutia musí byť obvinený prepustený z väzby v prípravnom konaní, ak v priebehu konania vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom a dĺžka vykonanej väzby už presiahla príslušnú maximálnu lehotu trvania väzby.

IV.2. Vyjadrenie krajského súdu:

9. K zmene právnej kvalifikácie stíhaného skutku zo zločinu na prečin môže dôjsť len vtedy, ak rozsudok okresného súdu nadobudne právoplatnosť alebo ak by prokurátor proti takému rozsudku nepodal odvolanie v neprospech sťažovateľa, inak až právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní prokurátora. V danej veci však v avizovanom zmysle až do 5. augusta 2024 nevyšlo najavo, že stíhaný skutok nie je zločinom. Okresný súd a krajský súd preto postupovali správne, keď vychádzali z celkovej lehoty väzby 36 mesiacov, ktorá je v § 76 ods. 6 písm. b) Trestného poriadku určená pre stíhanie zločinov a ktorá by v prípade sťažovateľa uplynula až 10. júla 2026. Po účinnosti zmien Trestného zákona na podklade novely vykonanej zákonom č. 40/2024 Z. z. bol pritom sťažovateľ 6. augusta 2024 krajským súdom ihneď prepustený z väzby na slobodu.

10. Krajský súd nariadil vo veci 15. júla 2024 termín verejného zasadnutia na 30. júl 2024. Avizovaný termín bol zrušený len pre ospravedlnenie obhajcu sťažovateľa, pričom následne bolo vo veci rozhodnuté na verejnom zasadnutí 24. septembra 2024. Sťažovateľ bol uznaný vinným z prečinu neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1 Trestného zákona a z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, pre ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd teda v podstate vyhovel odvolaniu prokurátora a zamietol odvolanie sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ vykonával väzbu od 30. júla 2024 do 6. augusta 2024 výlučne len pre ospravedlnenie obhajcu z vyššie identifikovaného termínu verejného zasadnutia.

11. V čase podania ústavnej sťažnosti, ako aj v čase prijatia a prejednania ústavným súdom už nemohlo dochádzať postupom krajského súdu k namietanému porušovaniu referenčných kritérií uvádzaných sťažovateľom. Krajský súd tak navrhuje ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť, pretože z už uvádzaných dôvodov ju považuje za neopodstatnenú.

IV.3. Replika sťažovateľa:

12. Sťažovateľ zotrúva na ústavnej sťažnosti v celom rozsahu a v tomto rámci jej navrhuje vyhovieť. Nemožno sa podľa neho stotožniť s interpretáciou § 76 ods. 12 Trestného poriadku, ktorú predložilo všeobecné súdnictvo, pretože ide o nezákonný výklad v neprospech sťažovateľa. V konaní pred súdom môže právnu kvalifikáciu zmeniť súd. Upovedomenie o zmene právnej kvalifikácie pre účely poukazovaného ustanovenia je pritom potrebné vykladať tak, že 24-hodinová lehota sa počíta od momentu vydania upozornenia o zmene právnej kvalifikácie skutku. Za také „upozornenie“ možno považovať aj rozsudok okresného súdu, pretože spĺňa všetky náležitosti upozornenia o zmene právnej kvalifikácie skutku. Zákon nespája právoplatnosť rozsudku s „právoplatnosťou“ zmeny právnej kvalifikácie, čo je zrejmé aj z odborného výkladu § 76 ods. 12 Trestného poriadku, ktorý viaže následky zmeny právnej kvalifikácie skutku súdom len na moment vydania takéhoto rozhodnutia. Aj neprávoplatné rozhodnutie súdu v prospech obžalovaného má teda pre ďalšie trvanie väzobnej lehoty v kontexte sťažovateľovej procesnej situácie zásadný význam.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. V rámci posúdenia opodstatnenosti uplatnenej ústavnej sťažnosti ústavný súd východiskovo zdôrazňuje, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorom sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch jej pozbavenia väzbou. Vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy už uviedol (m. m. napr. II. ÚS 534/2024, IV. ÚS 634/2024), že vo vzťahu k väzbe obsahuje *inter alia* aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by príslušný súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou. Otázka, či je väzba zákonná, má byť pritom vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (m. m. napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade.

14. Podstatou uplatnenej ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva sťažovateľa zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru napadnutými postupmi. Podľa sťažovateľovho názoru okresný súd a nadväzne aj krajský súd porušili ním uvádzané referenčné kritériá pasivitou v trestno-procesnom postupe, keď nepristúpili k jeho prepusteniu z väzby na slobodu po tom, čo v dôsledku zmeny právnej kvalifikácie žalovaného trestného činu zo zločinu na prečin (vydaným rozsudkom okresného súdu) uplynula maximálne prípustná lehota trestného stíhania vo väzbe (§ 76 ods. 6 Trestného poriadku). Sťažovateľ preto tvrdí, že sa vo väzbe nachádzal v rozpore s ústavnými imperatívmi celkovo po dobu 27 dní.

15. Ústavný súd podotýka, že modifikácia v právnej kvalifikácii žalovaného skutku môže s poukazom na § 76 ods. 12 Trestného poriadku vyvolávať podstatné právne konzekvencie v relácii k ďalšiemu trvaniu väzby obvineného. Maximálna lehota väzby sa v sťažovateľovom prípade s odkazom na § 76 ods. 6 Trestného poriadku riadi práve druhovou identifikáciou trestného činu. Zmeny v právnej kvalifikácii sa pritom môžu po pomyselnnej línii vykonávať smerom k sprísneniu,

resp. zmierneniu kvalifikovania žalovaného skutku ako určitého trestného činu. Ak dĺžka vykonanej lehoty väzby do času zmeny právnej kvalifikácie žalovaného skutku presiahne lehotu normatívne objektivizovanú v § 76 ods. 12 Trestného poriadku, musí byť obvinený prepustený z väzby na slobodu. Uvádzaný postup prichádza prirodzene a celkom logicky do úvahy v prípade, ak je právna kvalifikácia vo výsledku odrážajúcom vykonanú modifikačnú zmenu menej prísna.

16. Ako v podrobnostiach vyplýva z bodov 3 a 4 naratívnej časti tohto nálezu, sťažovateľ bol vzatý do väzby 10. júla 2023, pričom v tomto štádiu konania bol trestne stíhaný (aj) pre zločin. Maximálne rámce trvania lehoty väzby sa teda v avizovanom čase spravovali § 76 ods. 6 písm. b) Trestného poriadku. Maximálne prípustná lehota sťažovateľovej väzby tak činila 36 mesiacov. Na sťažovateľova bola podaná obžaloba (okrem iného) aj pre zločin, pričom na hlavnom pojednávaní uskutočnenom 13. júna 2024 došlo k zmene právnej kvalifikácie daného zločinu na prečin. S poukazom na kumulatívnu potrebu splnenia podmienok uvedených v hypotéze § 76 ods. 12 Trestného poriadku tak v tento deň vyšlo najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom, v danom prípade z hľadiska druhej kategorizácie trestných činov prečinom, a nie zločinom. Maximálne prípustná lehota trvania väzby sťažovateľa s poukazom na § 76 ods. 6 písm. a) Trestného poriadku po zmienenej zmene právnej kvalifikácie žalovaného skutku činila 12 mesiacov. Takto modifikovaná najväčšia prípustná lehota väzobného stíhania bola presiahnutá 11. júla 2024. Uvedená sťažnostná námietka pritom so zreteľom na predošlý bod dôvodov tohto nálezu bezpochyby nadobúda ľudsko-právny rozmer, pretože sťažovateľ sa od 11. júla 2024 do dňa jeho prepustenia z väzby na slobodu z dôvodu legislatívnych modifikácií Trestného zákona vykonaných zákonom č. 40/2024 Z. z. (6. augusta 2024) nachádzal vo väzbe v rozpore s ním poukazovanými ustanoveniami ústavy. V tomto smere nie je rozhodná ani argumentácia všeobecného súdnictva, podľa ktorej sťažovateľ vykonával väzbu od 30. júla 2024 do 6. augusta 2024 výlučne len pre ospravedlnenie obhajcu z verejného zasadnutia, pretože k prepusteniu sťažovateľa z väzby malo všeobecné súdnictvo pristúpiť *ex proprio motu* (*sponte sua* – z vlastnej iniciatívy) v deň presiahnutia maximálnej väzobnej lehoty.

17. Ak ide o ustálenie porušovateľov ľudsko-právnych imperatívov sťažovateľa, zmena právnej kvalifikácie žalovaného skutku zo zločinu na prečin vyšla okresnému súdu najavo 13. júna 2024, keď ju v podstate vykonal (realizoval) prostredníctvom svojho rozsudku. Rozhodujúcim momentom pre určenie lehoty trvania väzby bol teda samotný akt zmeny právnej kvalifikácie, ktorý sa v danom prípade uskutočnil v deň vydania neprávoplatného odsudzujúceho rozsudku so zmenenou právnou kvalifikáciou žalovanej trestnej činnosti. Neuniklo pritom pozornosti ústavného súdu a medzi odporcami ani nebolo sporné, že vec bola predložená do dispozičnej sféry krajského súdu až 12. júla 2024. Od tohto dňa možno pasivitu vo väzobnom konaní sťažovateľa pričítať na ťarchu krajskému súdu. Z uvádzaných dôvodov ústavný súd musel v okolnostiach daného prípadu konštatovať porušenie práv sťažovateľa tak postupom okresného súdu, ako aj postupom krajského súdu a pristúpiť k vyhoveniu poukazovanej časti ústavnej sťažnosti (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

18. Pokiaľ ide o námietku porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, toto ustanovenie nemožno v sťažovateľovej veci aplikovať. Označený článok dohovoru sa *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o prvotnom uvalení väzby). Keďže v danom prípade ústavný súd neskúmal rozhodnutie všeobecných súdov o prvotnom vzatí do väzby, námietku porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru vyhodnotil *prima facie* ako nedôvodnú (m. m. napr. I. ÚS 352/06,

I. ÚS 161/2019, II. ÚS 105/2019, II. ÚS 314/2020, III. ÚS 34/07, III. ÚS 67/08). Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti sťažovateľa v zmienenej časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

19. Neušlo napokon pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ výlučne v rámci dôvodových línií ústavnej sťažnosti vyjadril nesúhlas aj s postupom orgánov činných v trestnom konaní, so vznesením obvinenia, ako aj s uznesením sp. zn. 2Tp/31/2023, ktorým bol vzatý do väzby. V reakcii na túto námietku však ústavný súd odpovedá, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd s poukazom na § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, neoznačil ako porušovateľov svojich práv orgány činné v trestnom konaní, resp. v predošlej vete poukazované uznesenie okresného súdu. Ústavný súd sa ústavnou sťažnosťou môže zaoberať len v takom rozsahu, v akom ho sťažovateľ určí v jej petite, v ktorom stvárnil len námietku porušenia ním uvádzaných referenčných kritérií výlučne napadnutými postupmi v súvislosti s jeho neprepustením z väzby na slobodu (m. m. napr. III. ÚS 506/2023, IV. ÚS 491/2013). Z uvádzaných dôvodov nebolo tejto sťažnostnej námietke možné priznať pozitívnu ústavno-právnu relevanciu a ústavný súd v tomto rozsahu uplatnenej ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Finančné zadost'učinenie

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy *in fine* ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 3 ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. S poukazom na § 133 ods. 3 písm. e) zákona ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

21. Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia od krajského súdu 2 000 eur. Z citovaného čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona ústavnom súde vyplýva, že finančné zadost'učinenie ústavný súd môže, ale nemusí priznať. Takéto zadost'učinenie je namieste tam, kde nie je možné dosiahnuť a dovriešiť ochranu porušeného základného práva iným ústavne a zákonne upraveným spôsobom (m. m. napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08, III. ÚS 623/2017). Cieľom finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo, a to spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. II. ÚS 558/2012, II. ÚS 47/2019, III. ÚS 481/2021, III. ÚS 275/2022, IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 36/2018). Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nie je možné napraviť, a to napríklad zrušením protiústavného rozhodnutia či opatrenia, prípadne uvedením do pôvodného stavu (m. m. napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02).

22. Zohľadňujúc predovšetkým charakter a intenzitu porušenia sťažovateľom označených práv a ich konzekvencie, ako aj skutočnosť, že sťažovateľ uplatnil ústavnú sťažnosť až po pominutí uvádzaného zásahu (teda v čase po prepustení z väzby na slobodu), ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je pre sťažovateľa dostatočným zadost'učinením samotné vyslovenie ich

porušenia. Primerané finančné zadostúčinenie mu preto nepriznal a ústavnej sťažnosti v tomto rozsahu nepovažoval za potrebné vyhovieť (bod 4 výroku tohto nálezu).

VII. Trophy konania

23. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Sťažovateľovi priznal trophy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v sume 343,25 eur a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2025 (replika) v sume 371 eur a režijný paušál 2-krát v sume 13,73 eur (rok 2024) a raz v sume 14,84 eur (rok 2025). K tomu bola pripočítaná daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) vo výške 20 % za úkony vykonané v roku 2024, čo predstavuje sumu 142,79 eur, a vo výške 23 % za úkon vykonaný v roku 2025, čo predstavuje sumu 88,74 eur, keďže právny zástupca sťažovateľa je vedený v zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH. Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 331,33 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a v rozsahu prevyšujúcom túto sumu ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

**Luboš Szigeti
predseda senátu**